

Udhëzim për planifikimin e mësimit në Shkencat natyrore për klasën e I -rë

Skema për punë – shkencat natyrore

Klasa e I-rë

Hyrje

Dokumenti paraqet skemën, pikërisht planin e punës së programit mësimor për shkencat natyrore për klasën e parë.

Qëllimet mësimore janë të grupuara në tema pikërisht njësi për mësim në gjysmëvjetorin e parë.
Renditjen e realizimit të temave mund ta ndërroni në përputhje me kushtet dhe disponimin e resurseve.

Udhëzimi bazohet në 16 javë pune në gjysmëvjetorin e parë.

Qëllimet që bazohen në hulumtime shkencore përsëriten, ose shfaqen në secilën njësi mësimore dhe shfletohen në pjesën e parë të njësisë mësimore

Më pas vijojnë qëllimet mësimore të cilat kanë për bazë temat dhe njësinë konkrete.
Qëllimet janë të shoqëruara me aktivitete dhe resurse adekuate(materiale dhe mjete) për ti paraqitur mënyrën e realizimit

Gjysmëvjetori i parë
Njësia 1.1 Ne
Njësia1.2 Prej çfarë është bërë?
Njësia1.3 Zhvillimi dhe rritja

Njësia:1.1 Ne

Në këtë temë nxënësit mësojnë se njerëzit dhe gjallesat tjera lëvizin dhe rriten

Ato gjithashtu mësojnë për shqisat e tyre dhe si ato ti përdorin për hulumtimin e botës rreth tyre.

Hulumtimet shkencore fokusohen në:

- vëzhgim dhe përshkrim të qenieve të gjalla dhe shqyrtim rreth asaj se çfarë ndodh
- hulumtim dhe shfrytëzim të kujtesës
- mundësi e të menduarit për atë se sa me përkujdes duhet të silltet ndaj qenieve të tjera të gjalla

Qëllimet e mësimit	Nocionet
Fakte dhe ide - përqipet të përgjigjet në pyetjen e cila përfshin fakte nëpër mjet të vëzhgimit. Planifikim të punës hulumtuese - parashtron pyetje dhe është aktiv në diskutim për të arritur deri në përgjigje - parashikon - vendos se çfarë duhet bërë për tu përgjigju në pyetjen shkencore. Fitimin dhe parashikim të fakteve - Hulumtime, vëzhgime dhe mbledhje të fakteve (matje dhe vëzhgim) për tu përgjigjur në pyetjen. - parashtron mendime dhe ndjek udhëzimet - evidenton etapat e punës Rishikim të qasjes dhe fakteve - bën krahasime -krahason parashikimet me fitimin e rezultateve të fituara - krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim të bëj krahasim, sqarim dhe zhvillim.	njeri gjallesë lëvizje zhvillim shqisa – shikimi, prekja/ ndjenjat,shije, aromë, dëgjim. Koka – sytë. veshët, hunda, buzë, flokë trupi dora -supet këmba-gjunjë këmba – gishtat e këmbës Hulumtimi shkencor Qëllon (parashikon) krahason

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (njerëzit dhe qeniet e gjalla)			
<u>Java e parë dhe e dytë (3 orë)</u>Njeh dallimet dhe ngjashmëritë në mes secilit prej tyre. <u>Hulumtim shkencor</u> Ide dhe fakte Përpiqet të përgjigjet në pyetjet me mbledhjen e fakteve duke hulumtuar. Fitimin dhe parashikimin e fakteve Hulumtim dhe vëzhgim (matje dhe vëzhgim) që të përgjigjet në pyetjen. Rishikim të fakteve dhe qasjes Bën krahasime.	<u>Ora e 1: Në çka jemi të ngjajshëm?</u> Loja:Luteni nxënësit të synojnë/ tregojnë ndryshimin e trupit të tyre. p.sh. ta prekin kokën e tyre. veshët, hundën, gjunjët etj. Parashtroni disa pyetje të llojit: „Sa ...?“, p.sh. „ Sa gishtërinj ke? “. Përsëritni pyetjen për pjesë të ndryshme të trupit. Këndoni këngë në të cilën kërkohet nga ato të vërejnë ndryshimin e jashtëm të karakteristikave trupore. Ndiqni faqen e internetit nga kolona me resurse → Paraqite fjalën krahasim. Në çifte nxënësit bisedojnë për diçka për të cilat janë të ngjajshme / të njëjta. Diskutoni rreth përgjigjeve në grup, si klasë. Shënioni me listë në flipçart ose në tabelë të bardhë, p.sh e njëjtë është: 2 sy, 2 këmbë/shputa, trupi, koka etj. Secilit nxënës i jepni pasqyrë. Shfrytëzoni këtë që të vizatojnë veten e vetë, . Luteni të tregojnë dhe ti emërojnë pjesët nga trupi. <u>Ora e 2: Në çka jemi të ndryshueshëm?</u> Filloni orën me pyetjet për atë se në çka jemi të ngjajshëm (me qëllim që të bëhet përmbledhja e asaj se çfarë është mësuar në orën e kaluar). Edhe një herë këndoni këngën nga njësia mësimore e kaluar ose këndoni këngë të re.	Teksti dhe muzika për këngën në të cilën tregohen ndryshimet e pjesëve trupore. Kënga Kjo jam unë http://youtu.be/OkHO0CYwjaI flipçart dhe markera ose tabel e bardhë interaktive pasqyrë(plastike), lapsa, letër për vizatim Për ide më të shumta shihni në http://www.elflearning.jp	Shprehjet themelore/ nocione prekje orientim koka-sy, veshë, hunda, buzë, mjekra, dhëmbë flokë trupi- qafa, shpina, stomaku, duart – shpatullat, bërryli, duart, gishtërinj këmbë- gjunjë,shputat ,gishtat e këmbës Hulumtimi shkencor sheh krahason e njëjtë Nëse pasqyrat janë prej qelqi, atëher skajet e pasqyrës duhet të ngjiten me trak për mbrojtje Shprehjet themelore- si më lartë dhe E ndryshme Gjithmonë shikoje këngën para se ta lëshoni në klasë. Disa prej tyre mund të jenë në gjuhën në të cilën nuk është e kuptueshme për ju

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (njerëzit dhe qeniet e gjalla)			
Njeh dallime dhe ngjashmëri në mes secilit prej tyre. Hulumtime shkencore Planifikim për punë hulumtuese Parashikon. Vendos se çfarë do të bëjë për tu përgjigjur në pyetjen e mësuar.	Nxënësit në çifte bisedojnë për dallimet që i kanë njëri me tjetrin . Më pas i tregojnë përgjigjet e tyre. Mësimdhënësi i shënon në flipçart ose tabelë. Jepni kurajë nxënësve që të „përpiqen“ ti shënojnë fjalitë të cilat tregojnë (ose ta njih shkronjën e parë ose zërin) Më parë përgatitni materialet e nevojshme për lojën me fotografi: formoni disa grupe me fotografi ose fotografi digjitale të fëmijëve. Vendosni fotografit në tavolinë me fytyrën e kthyer poshtë. Nxënësit duhet të zgjedhin 2; nëse janë të ndryshme, ato do ti mbajë. Nëse fotografit janë të njejta, ato përsëri do ti kthejë në tavolinë me fytyrë të kthyer poshtë. Fitues do të jetë nxënësi i cili në fund do të ketë më shumë çifte të fotografive Mundësi, bëni kolazh nga fytyra e tyre në pjatë prej letre. Lusni që të va tregojnë ose tu tregojnë për cilën do prej karakteristikave. <u>Java e dytë: Ora e 3 Kush është më i gjatë?</u> Pa biseduar nxënësit duhet të renditen në vijë nga më i shkurtri deri te më i gjati. Bëni fotografi digjitale të grupit. Me ndihmën e fotografisë nxënësit vërejnë se a është e nevojshme të bëjnë ndonjë ndryshim në renditje. Nxënësit më i gjatë dhe më i shkurtër qëndrojnë njëri ndaj tjetrit. Nga nxënësit tjerë kërkohet të vlersojnë se sa është ndryshimi në mes nxënësve në centimetra	Grupe fotografish nga fëmijët ose fotografi digjitale nga nxënësit e paraleles. pjata prej letre letër me ngjyra flamosterë për pëlhurë lapsa rruaza, toka, zbukuruese, pupla letër me ngjyra, flamostera për qëndisje, rrota, kopsa, lidhëse, pupla Kamerë digjitale	Kolazh Preje Ngjite Shprehje kryesore/nocione i gjatë/më i gjatë i shkurtër/më i shkurtër përqindje parashiko centimetra gjatësi njësi trakë matëse vizore

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (njerëzit dhe qeniet e gjalla)			
	Organizoni nxënësit në grupe me nga 6 nxënës. Lusni që ta shënojnë emrin e nxënësit më të gjatë në grup dhe ta vlerësojnë gjatësinë me centimetra. Pason diskutimi për atë se si mund të matet gjatësia. Në kuadër të grupit të tyre nxënësit duhet të masin gjatësinë e secilit anëtar të grupit . Matjet e fituara duhet ti shënojnë në fletat e punës. Pyeteni nxënësit të tregojnë se çfarë zbuluan – cili është më i gjati? Si e mësuan atë? Tregoni ndryshimin në gjatësi në mes anëtarëve më të shkurtër dhe më të gjatë të grupit ose klasës.	laps shufra matëse vizore barometër kuadra lidhëse	lidhëse kuadra vërejtje ndryshimi Hulumtime shkencore Sheh Qëllon(parashikon) krahason disa nxënës kanë aftësi të masin me zbatim të mjeteve për matje të standardizuara(me ndihmën e të rriturit); të tjerëve do t’ju nevojitet mjete jo të standardizuara për matje; (sigurojuni mjete për matje të shumëllojshme që të zgjedhin nga ato)

Java e 2 Njihi dhe emëroj pjesët e jashtme kryesore të trupit. Hulumtim shkencor Fakte dhe ideja Përpiqet të përgjigjet në pyetjet me mbledhjen e fakteve nëpërmjet të vëzhgimit. Rishikim i fakteve dhe qasja Bëj krahasime.	Ora e 4: Emërimi i pjesëve të trupit(1) Përsërit ndonjë këngë nga njësit e mëparshme (të cilat kujtojnë emërimet e pjesëve të trupit). Realizoni lojën „Sajmoni thotë“. Dëgjoni dhe ndiqeni rregullat e lojës. Ushtroni lojën disa herë për deri sa nxënësit të kuptojnë se çfarë duhet të bëjnë . Nxënësit dalin nga loja në qoftë se bëjnë gabim ose nëse mbesin të fundit në realizimin e udhëzimeve. Shpërndani nga një pasqyrë secilit nxënës dhe lusni ta shohin fytyrën e tyre në pasqyrë. Nxënësit i emërojnë dhe përcaktojnë pjesët në kokën e tyre.	http://en.wikipedia.org/wiki/Simon_says Pasqyrë(plastike)	Shprehjet themelore/ nocione prekje orientim koka-sy, veshë, hunda, buzë, mjekra, dhëmbë flokë trupi- qafa, shpina, stomaku, duart- – shpatullat, bërryli, duart, gishtërinj këmbë- gjunjë,shputat gishtat e këmbës Hulumtimi shkencor sheh qëllon(para sheh) krahason

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (njerëzit dhe qeniet e gjalla)			
Java 3 Njeh dhe emëron pjesë kryesore të jashtme të trupit. Hulumtimi shkencor Fakte dhe ideja Përpiqet të përgjigjet me mbledhje të fakteve duke vëzhguar. Qasja dhe shikimi i fakteve Bën krahasime.	Pason diskutimi me gjithë klasën. Bisedohet për emra dhe numër të pjesëve të veçanta të kokës, p.sh sytë,, hunda etj. Vizato tabelë që ti tregoni këto rezultate. Shfrytëzoni dy kolona të emëruara si „pjesë të kokës“ dhe „numër“. Kërkoni nga secili nxënës të bëj vizatim nga koka e tij dhe shpatullave dhe ti shënoj pjesët. Sigurojuni list me fjalë të cilat duhet të përshkruajnë p.sh: Mjekra, veshë, sy, flokë, koka, buzët, hunda Është e mundshme që arsimtari ti përgatis fjalitë me anë të ngjitësve, ndërsa nxënësit ti presin dhe ti ngjisin në vendin përkatës në fotografimin e tyre. <u>Ora 5: Emërimi i pjesëve të trupit(2)</u> Këndoni këngën në të cilën ceken pjesët e trupit. Kërkoni nga nxënësit të lëvizin pjesë të ndryshme të trupit p.sh shpatullat- i ngini ose i ulni – edhe pse është e detyrueshme ta tregojnë atë. Nxënësit shëtisin ose vrapojnë në hapësirat në mënyra të ndryshme p.sh ngadalë, shpejt, lehtë etj. Disa nxënës tregojnë mënyra të ndryshme të lëvizjes nga trupi i tyre . Nxënësit tjerë i shfrytëzojnë të njëjtat lëvizje.	Flip çart dhe markera ose letër e bardhë. Gërshërë Ngjitëse Hapësirë e mbyllur ose e hapur për të lëvizur. Vëreni se vallë nxënësit kanë mbathje të përshtatshme. Flip çart dhe markera ose tabelë e bardhë. gërshërë gomë për ngjitje letra të mëdhaja, markera të ngjitura	Karakteristika/dhe numri Gjatë sigurimit të listës me fjalë, hulumtimi tregon se për nxënësit është më lehtë të përdorin kur ato janë të renditura sipas alfabetit. Shprehje kryesore/nocione Si për njësinë 4 dhe . . . ngrenë shpatullat lëviz kopjon

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (njerëzit dhe qeniet e gjalla)			
	Arsimtari i pyet nxënësit të emërojnë pjesën e trupit me të cilën e realizon lëvizjen. Më pas arsimtari i inicon nxënësit ta identifikojnë shkronjën e parë ose zë nga fjala, ose të përpiqet të shqiptoj shkronjë pas shkronje. Bëjeni prerjen e këtyre fjalëve dhe me anë të ngjitëses i ngjitni në vendin e përshtatshëm. Në dysheme (pjesën e poshtme) të klasës vizatoni fëmijë (në letër të madhe). Kërkoni nga nxënësit të ngjisin fjalët në vendin përkatës. Secilit nxënës i jepni një kopje nga fleta e punës „Pjesët e mia të trupit“. Nxënësit duhet ti shënojnë fjalët me të cilat janë shënuar në vendet përkatëse për pjesët e trupit (mundet t'i kopjojnë fjalët ose ti presin dhe ti ngjisin ato).	Fleta e punës: „Pjesët e mia të trupit“, e tregojnë konstruktin e trupit dhe janë dhënë fjalët për pjesët e trupit, të jenë të mëdha mjaftueshëm që mund ti presin nëse ajo është e nevojshme.	

<u>Java e 3</u> Hulumtim se si shqisat u mundësojnë njerëzve dhe qenieve të tjera të gjalla të jenë të ndërgjegjshme më botë rreth tyre. <u>Hulumtimi shkencor</u> Planifikim për punë hulumtuese Parashtrim të pyetjes dhe pjesëmarrje në diskutim që të vijë deri te përgjigja. Fitimi dhe paraqitja e fakteve Hulumtim, vëzhgim dhe mbledhje të fakteve (matje dhe hulumtim) për tu përgjigjur në pyetjet.	<u>Ora 6 Shqisa</u> Kërkoni nga nxënësit ta shtrëngojnë lëkurën në pjesën e sipërme të dorës së tyre dhe ta përshkruajnë se çfarë ndjejnë. Përdoreni thjerrëzën për të parë në sipërfaqen e lëkurës. Bisedoni për atë se çfarë bën lëkura jonë për ne- jep mbrojtje, nuk lëshon ujë etj. U jepni pasqyrë nxënësve ti shohin sytë e tyre . Bisedoni për atë se çfarë mund të bëni nëse ju hyn në sy. Çfarë sytë tona na ndihmojnë të bëjmë?(të shohim). Tregoni se mbajtja e syzave e përmirëson shikimin. Në çifte, shiheni në mes veti në veshë. Bisedoni për atë se çfarë bëjnë veshët tona – na ndihmojnë të dëgjojmë. Bisedoni për rrezikun për mbajtjen e objekteve në veshët tona. Bisedoni për aromën që ju pëlqen ose nuk ju pëlqen. Me ndihmën e pasqyrës nxënësit e shohin gjuhën e tyre. Tregojnë se çfarë vërejtën dhe se për çfarë shërben gjuha. Bisedohet edhe për atë se pse mjekët kërkojnë ta shohin gjuhën kur jemi të sëmurë.	Thjerrëz Pasqyrë (plastike) Nëse bëhet prej qelqi duhet të jetë e mbrojtur në pjesët e jashtme me trak izoluese për mbrojtje nga prerja	Shprehjet themelore/ nocione Shqisa – pamje/ shikim, prekje/ ndjenjë. Aromë, dëgjim. Hulumtim shkencor Sheh Krahason

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (njerëzit dhe qeniet e gjalla)			
<u>Java e 4</u> Hulumtim se si shqisat u mundësojnë njerëzve dhe qenieve të tjera të gjalla të jenë të ndërgjegjshme më botë rreth tyre. Planifikim për punë hulumtuese Parashtrim të pyetjes dhe pjesëmarrje në diskutim që të vijë deri te përgjigja. Fitimi dhe paraqitja e fakteve Hulumtim, vëzhgim dhe mbledhje të fakteve (matje dhe hulumtim) për tu përgjigjur në pyetjet.	Lojë- pantonima: mësimmhdhënësi bën ndonjë lëvizje dhe kërkon nga nxënësit të njohin se çfarë bën dhe cilën shqisë e shfrytëzon. Me ndihmën e lojës arsimtari e përshkruan shqisën (na ndihmon ta njohim botën rreth nesh). Çojeni fjalën me organin e shqisë gjë që ka rëndësi të veçantë. Përgatitni fleta pune për nxënësit që të bëjnë lidhjen e fotografive nga shqisat me shqisa të përshtatshme. <u>Ora e 7: Mundem të prek</u> Luaje lojën me 20 pyetje: Tregojuni nxënësve se kanë një objekt në qese dhe detyra e tyre është të qëllojnë se çfarë është ajo. Thojuni se ato mund të parashtrajnë 20 pyetje dhe se ju mund tu përgjigjeni vetëm me „po“ ose „jo“. Sa më shpejt ato mund ta qëllojnë se çfarë ka në qese? Tregojuni objektin kur ta qëllojnë saktë por edhe pas 20 pyetjeve. Përsëriteni lojën disa herë. Më pas luteni disa nxënës të dalin para dhe të bëjnë identifikimin e objekteve të cilat janë vendosur në kесе (qese e butë) e përshtatshme për prekje. Përsëritni lojën disa herë. Shënoni fjalët (në tabelë ose flip çart) të cilat përdoren për ta përshkruar objektin para ose pasi të bëhet identifikimi. Në çifte, mbuloni sytë (lidheni me shami) dhe duke u ndërruar me partnerin të bëni identifikimin e objekteve në klasë thjesht me prekje..	Fletë pune: Shqisat e mija http://en.wikipedia.org/wiki/Twenty_Questions Qese prej mëndafshi (do të ishte mirë sikur në pjesën e sipërme ka lidhëse) zgjedhje e objekteve që do të jenë lehtë për tu identifikuar me prekje, p.sh. monedhë, kapse, laps, gurë, lojëra fëmijësh etj... Flip çart dhe markera ose tabel të bardhë Mbulesë për sytë-shami. Zgjedhje e objekteve të përditshme nga shkolla p.sh furçë për lyerje, libër, vizore, bimë Flip çart dhe markera ose tabelë të bardhë	Shprehjet themelore/ nocione Prekën/ndjen Objekt/send Qese mëndafshi Qese përshkruan Hulumtim shkencor Sheh Pyet Vëreni vallë nxënësi pa pengesa do të mbante mbulesë për sytë, dikush mund të frikohet nga ajo, ve theks të veçantë ato që e kanë frikë errësirën.

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (njerëzit dhe qeniet e gjalla)			
	Kërkoni nga nxënësit ti vizatojnë objektet të cilat i identifikojnë dhe të njëjtat ti përshkruajnë me ndihmën e fjalive të cilat janë përdorë gjatë orës mësimore. Më pas mund ta përdorni listën e flip çartit / tabelën ose jepuni listë me fjalë të cilat do të mund ti përshkruajnë. Duke ju dhënë kurajë nxënësve që të „përpiqen“ ti shënojnë ato. Bisedoni se cilët objekte ishin të lehta për tu identifikuar dhe pse. Keni parasysh se secili nxënës din se mund ti përdori gishtërinjtë e tij për prekje.		
<u>Java e 4</u> Hulumtim se si shqisat u mundësojnë njerëzve dhe qenieve të tjera të gjalla të jenë të ndërgjegjshme më botë rreth tyre. <u>Hulumtimi shkencor</u> Planifikim për punë hulumtuese Paraqet ide dhe i ndjek udhëzimet. Qasja dhe shikimi i fakteve Krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim që ti shpërndaj , sqaroj dhe zhvilloj.	<u>Ora 8:Mundem të shoh</u> Në tabelë shënoni ose projekttoni tekst me shkronja të mëdha të nxjerra nga ndonjë këngë e njohur ose përrallë. Së bashku me nxënësit lexoni e më pas jepuni guxim që të gjithë së bashku të kyçen. Më pas kërkoni nga nxënësit ta mbyllin njëri sy dhe përsëri ta lexojnë. Çfarë ndodh ? A ka ndryshim? Tregojuni nxënësve tabelë optike sikurse tabela që e përdor okulisti(mjeku u syve). Sa shkronja ato mund të lexojnë ose të shohin me dy sy ? Nga interneti merrni tabelën e syve. → Përgatitni materiale për aktivitete të ndryshme interesante: 1. Vizatoni se çfarë shikoni në thellësinë e lugës metalike. Krahasoni me vizatimin e asaj që do ta shihni në bishtin e lugës metalike.	Libër i madh ose libër me paraqitje dhe grafoskop. Tabela e syve për okulistët http://www.i-see.org/block_letter_eye_chart.pdf Lugë metalike – e mjaftueshme nga 1 lugë për secilin lapsa	Shprehjet themelore/ nocione Shih/pamje sy iluzione optike Hulumtime shkencore Sheh Krahason

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (njerëzit dhe qeniet e gjalla)			
	2. Përgatitni kartele me madhësinë e kartolinave me pikë në mes të anës e djathtë në margjinat dhe shënojeni me X në qendrën e anës së djathtë. Drejtoni nxënësit ta mbyllin syrin e majtë dhe ta afrojnë kartolinën më afër nga syri. Gjithë kohën e shohin pikën me syrin e djathtë. Çfarë ndodhë? 3. Ju jepni disa iluzione optike- përpiqeni me patën ose lepurin ?. Qiriun ose vazon?, nga kjo ueb faqe. Thirrni një vullnetar tju vendos një mbulesë në sytë dhe kështu ta kaloni rrugën me ndihmën e shkopit ndihmës. Shfrytëzoni lojëra që të mund ti nënvizoni kufijtë e rrugës. Përfundim: Sytë tonë janë të rëndësishëm pasi ato na mundësojnë të shohim.	Letër për vizatim kartolina të përgatitura http://www.sciencekids.co.nz/pictures/illusions.html Mbulesë të butë për sytë, lojëra, shkopi për persona që nuk shohin ose shkop nga prej një metri.	
Java e 5 Hulumtim se si shqisat u mundësojnë njerëzve dhe qenieve të tjera të gjalla të jenë të ndërgjegjshme më botë rreth tyre. Hulumtim shkencor Ide dhe fakte Përpiqet të përgjigjet në pyetjet për mbledhjen e fakteve nëpër mjet të vëzhgimit. Fitim dhe paramendim të fakteve Hulumtim, vëzhgim dhe mbledhje faktesh (matje dhe vëzhgim) për t'ju përgjigjur pyetjes.	Ora e 9: Mund të dëgjoni Mbylleni sytë për një minutë dhe përpiquni që të mbani mend të gjitha zërat që i dëgjoni. Bisedoni për zërat që i dëgjoni. Lusni nxënësit t'i vendosin duart /pëllëmbët te veshët e tyre . Tregoni ndonjë këngë të njohur ose vjershë-ato vallë a do të ju njohin se çfarë flisni? Në çifte, luani lojën disa herë me partnerin tuaj. Dilni jashtë dhe gjeni ndonjë vend të qetë për tu ulur. Shfrytëzoni letër dhe laps që ta dëgjoni secilin zë. Jepni sinjalin (duke fishkëlluar ose i rënë ziles që ta dëgjoni fillimin dhe mbarimin e secilit zëri.	Hapësirë e hapur laps. Letër ose kartolinë, bilbil,ose zile	Shprehjet themelore/ nocione Dëgjon/dëgjim Hulumtim shkencor shoh vëren MOS përdorni shënori ose vizatoni për këtë aktivitet , shfrytëzoni zërin „incizo/vërej“ në udhëzuesin që tua mundësoni nxënësve zgjedhje të ndryshme. Nxënësit do të din ta njohin veprën e tyre edhe nëse nuk është e emëruar.

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (njerëzit dhe qeniet e gjalla)			
	Kthehuni në shkollë dhe kërkoni nga nxënësit të përshkruajnë gjithë çka që kanë dëgjuar dhe evidentuar. Bëni turba për veshë, Përdorni gota plastike ose gota prej letre. Bëni vrima në pjesën e poshtme të gotave . Secilit nxënës jepni nga një çift trumbe për vesh Mbani gotat te veshët. Lëshoni muzikë dhe kthehuni nga aparati muzikor dhe më pas largohuni nga ai. Çfarë do të ndodhë?	gërshërë gota letre ose plastike muzikë dhe instrument muzikor	Zëri është më i fortë kur gotat janë kthyer nga zëri. Gota e orienton zërin nga veshi.
Java e 5 Hulumtim se si shqisat u mundësojnë njerëzve dhe qenieve të tjera të gjalla të jenë të ndërgjegjshme më botë rreth tyre. Hulumtimi shkencor Fitimin dhe para e fakteve Hulumtim, vëzhgim dhe mbledhje faktesh (matje dhe vëzhgim) për tu përgjigjur pyetjes. Qasje dhe shikim të fakteve Krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim që ti shpërndaj . sqaroj dhe zhvilloj.	<u>Ora10: Mund të shioj</u> Bisedoni për atë se cilën e kanë nxënësit ushqimin e preferuar. Shënoni listë të ushqimeve të preferuara. Bisedoni për ushqimet që ato nuk kanë dëshirë ti hanë. Sillni disa produkte ushqimore për ti provuar – zgjidhni të cilat ndoshta nuk i kanë provuar më herët, nëse është e mundshme. Shfrytëzoni pasqyrën që ta shohin gjuhën e tyre . Tregojuni se si mundemi ti vërejmë katër shijet – e ëmbël, e thartë, e gjelbër, e ithët. Përgatitni lloje të ndryshme të ushqimit për kureshtje. Identifikoni shijet e ndryshme të secilit artikull ushqimor. Sigurojeni ujë për pije për nxënësit – të pini pas çdo testimi të shijes.	Flip çart dhe markera ose tabelë të bardhë Pasqyrë(plastike). Nëse janë ndërtuar nga qelqi të njejtat duhet siguruar në pjesët e jashtme me brojtëse për tu mbrojtur.	Të jeni të vetëdijshëm për të gjitha alergjitë ose jotoleranca e ushqimit ose artikujt ushqimor të ndaluara për disa nxënës. Shprehjet themelore/ nocione Ushqimi i preferuar Shije/ gjuhë qelq e njelmët e thartë e ithët Hulumtime shkencore Sheh Evidenton Tregon Sigurohuni se vallë i keni duart e pastra para se ta shfrytëzoni dhe shijoni ushqimin.

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (njerëzit dhe qeniet e gjalla)			
	Nxënësit shijojnë produkte ushqimore duke i parë me sy. Pason diskutimi mbi atë se a ka dallim kur ushqimi bëhet provë kur i keni sytë e mbyllura ose kur mund të shohim ushqimin	Fleta pune me hapësirë të pastër për të shënuar vërejtjet për ushqimin dhe shijen.	
Java e 6 Hulumtim se si shqisat u mundësojnë njerëzve dhe qenieve të tjera të gjalla të jenë të ndërgjegjshme më botë rreth tyre. Hulumtimi shkencor Fitimin dhe para e fakteve Hulumtim, vëzhgim dhe mbledhje faktesh (matje dhe vëzhgim) për tu përgjigjur pyetjes. Qasje dhe shikim të fakteve Krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim që ti shpërndaj . sqaroj dhe zhvilloj.	Ora11: Mund të armojë Tregojuni nxënësve disa produkte me shije të mira dhe bisedoni se si i identifikojnë të njëjtat (nëpër mjet të aromës) Më pas një numër i nxënësve le të identifikojnë produkte ushqimore dhe aroma të ndryshme. Bisedoni për aromat të cilat nuk ju pëlqejnë. Shënoni list të ushqimeve që ju pëlqejnë/ që nuk ju pëlqejnë. Përgatitni disa enë të evidentuara me numra, secili të përmbaj aromë të ndryshme. Nxënësit duhet të zbulojnë se çfarë ka në secilën pjatë vetëm nëpër mjet të aromës. Bisedoni mbi atë se se kur është e dobishme të merret erë nga ushqimi jo i mirë p.sh buka e thartuar. Qumështi i thartuar, rrushi i prishur etj. Përfundim: Mund të marr erë pasi që e shfrytëzoj hundën / hunda ime më jep mundësin të marrë erë / aromën.	Lapsa Letër ose fletore	Të jeni të vetëdijshëm për të gjitha alergjitë e nxënësve – me theks të veçantë substancat kimike dhe sintetike Shprehjet themelore/ nocione aromë mykje e thartë Hulumtim shkencor sheh tregon identifikon Tregojuni që të mos largojnë as një kapak nga enët (edhe pse substancat duhet të jenë të sigurta!)

Njësia :1.2 Prej çfarë është bërë?

Në këtë temë nxënësit mësojnë për karakteristikat dhe përdorimin e materialeve të njohura të ndryshme. Ato njihen me fjalorin shkencor i cili përdoret për përshkrim dhe krahasim të materialit.

Qëllimet e mësimit	Nocione
Mendime dhe fakte - përpiqet të përgjigjet në pyetjet duke mbledhur fakte gjatë vëzhgimit Planifikimi për punë në hulumtim - parashtrim të pyetjeve dhe pjesëmarrje në diskutim që të vjen deri te përgjigja - parashikimi - vendos se çfarë të bëjë për tu përgjigjur në pyetjen shkencore. Fitim dhe parashikim të fakteve - hulumtim, vëzhgim dhe mbledhje të fakteve (matje dhe vëzhgim) për tu përgjigjur në pyetjen - propozon ide dhe i ndjek udhëzimet - evidenton fazat e punës Qasje dhe parashikim të fakteve - bën krahasime - krahason parashikime me rezultatet e fituara - ndërton ide dhe diskuton për ato me qëllim të shpërndaj, sqaroj dhe zhvilloj.	Materiale p.sh.: dru letër qelq plastik metal (dhe të gjitha materialet tjera relevante që janë paraqitur) Hulumtime shkencore pyet sheh zgjedh zbulon tregon tregon shkruan flet vizaton krahason qëllon (parasheh) shpërndan

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Kimi(Përbërja e materialeve)			
Java e 6 Shfrytëzon shqisat për të hulumtuar dhe diskutoj për materiale të ndryshme . Hulumtime shkencore Mendime dhe fakte Përpiqet të përgjigjet në pyetjet me mbledhjen e fakteve nëpër mjet të vëzhgimit Planifikim për hulumtim të punës Parashtron pyetje dhe merr pjesë në diskutime për të ardhur deri te përgjigja.	Ora 12: Kërkim të materialeve në shkollë Pyeti nxënësit të emërojnë diçka/ ndonjë mjetë në klasë dhe të tregojnë se prej çfarë është ndërtuar. Bëni renditje/përsëritje të kujtesës. Diskutoni për atë se si kujtesa jonë na ndihmon të identifikojmë materiale të ndryshme. Në çifte, nxënësit duhet të gjejnë materiale nëpër klasë, p.sh të gjalla/ asnjëherë nuk kanë qenë të gjalla / të ngurta/ të buta/yndyrore/ të ashpra etj. Pyeteni ato rreth qasjes me pyetjen: „Si e din se çfarë është kjo?“ Tregoni se ku nxënësit mund ti sjellin materialet për ti vendosur rreth simboleve të përshtatshme: të ashpra/të forta/të lëmuara. Luajeni lojën: „Ma sill...“ Kërkoni nga nxënësit që t’ju sjellin material të caktuar, p.sh: i ashpër/i lëmuar/:	zgjedhje të materialeve të përditshme nëpër klasë, me forma dhe përbërje të ndryshueshme dhe të tjera të ngjashme... p.sh vizore prej druri, bimë, lugë metali, foli alumini, gurë, tekstil, lojëra plastike etj. etiketa	Shprehje kryesore/nocione Materiale p.sh: dru letër qelq plastikë metal (dhe të gjitha materialet relevante me të cilat do të njoftohen) të gjalla asnjëherë nuk kanë qenë të gjalla të ngurta të buta të lëmuara të ashpra të ndritura prekje erë shih dëgjo shijo kujtesë Hulumtime shkencore sheh zgjedh tregon shënon tregon/përshkruan Këto grupe mund të zgjerohen për ti njohur materialet natyrore dhe artificiale

Qëllimet e mësimimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Kimi(Përbërja e materialeve)			
Java e 7 Shfrytëzoje kujtesën për hulumtim dhe diskutim për materialet e ndryshme. Hulumtim shkencor Mendime dhe fakte Përpiqet të përgjigjet në pyetjet me mbledhjen e fakteve duke vëzhguar. Fitimi dhe paraqitja e fakteve Hulumtim, vëzhgim dhe mbledhja e fakteve(matja dhe vëzhgimi) që të përgjigjet në pyetjet.	Ora 13: Kërkim të materialeve jashtë klasës Përsëri luaje lojën „Ma sill...“ nga njësia e mëparshme. Bisedo për objektet e reja që do ti sjellin nxënësit. Dilni jashtë në një hapësirë të definuar qartë . Tregoni nxënësve se si duhet përdorur aparati për mbledhjen e insekteve. Mblidhni fakte ose fotografoni. Vëreni qasjet në fletën e punës; p.sh. emëroi (ose vizatoi) ato të cilat i keni vërtetuar se: nuk janë të gjalla/ të gjelbra/ natyrale/ të dukshme/ ujë rezistuese. Bisedoni për punët që i keni gjetur jashtë ne krahasim me ato te cilat ndodhen në klasë nga ora e mëparshme.	Mjete ose materiale nga klasa në hapësirë te hapur. Mjeti për kapjen e insekteve në ueb faqen e shënuar si ta bëni për vete:http://www.amentsoc.org/bug-club/fun/experiment-pooter.html http://www.amentsoc.org/bug-club/fun/experiment-pooter.html kamerë digjitale fletë pune laps	Shprehje kyçe/nocione Materiale p.sh: dru, letër, qelq, plastik. metal Hulumtim shkencor pyet sheh tregon shkruan tregon/sqaron vizaton qëllon(parasheh) shkëmben Enët për mbledhjen e insekteve funksionojnë kur në njërin skaj të gypit e vendosim në insektin dhe me ndjellje insekti do të futet në enën tjetër, zakonisht në kapakun kemi llupë, më pas kapaku i enës mund të lirohet dhe insekti në formë të sigurt mundtë zhvendoset në ambientin ku jeton. Jepni kurajë që të mos mbledhin gjallesa ose lule, dhe gjithçka që të mbledhin ta kthejnë ose ta ndërrojnë me gjendjen e mëparshme që e kanë gjetur.

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Kimi(Përbërja e materialeve)			
<u>Java e 7</u> Shfrytëzoje kujtesën për hulumtim dhe diskutim për materialet e ndryshme. <u>Hulumtim shkencor</u> Mendime dhe fakte Përpiqet të përgjigjet në pyetjet me mbledhjen e fakteve duke vëzhguar. Fitimi dhe paraqitja e fakteve Propozon ide dhe i ndjek udhëzimet.	<u>Ora 14: Hulumtim i materialeve</u> Përsëri bisedoni për shqisat dhe cila prej tyre na ndihmon gjatë identifikimit të materialit- duke shikuar dhe prekur, nganjëherë edhe aromës, shijes dhe dëgjimit. Pyeteni tju tregojnë se për se na shërbejnë secila shqisë veçmas. Zgjedhni një mjetë i cili mund të përshkruhet duke e përshkruar me të gjitha shqisat. Bisedo me nxënësit : „Si duket ajo / si dëgjohet/ çfarë arome? Gjithashtu pyeteni a është e sigurt që ajo të provohet? Tregoni nxënësve se si ti nënvizojnë përshtypjet e tyre në tabelë Më pas secili nxënës merë fletë pune në të cilën i shënojnë të gjitha përshtypjet për secilin mjetë. Në kolonën e parë të fletës punuese shënohet mjeti dhe vizatohet . Në kolonat tjera shënohet se si duket , çfarë arome ka, shije, zë. Më pas nxënësit marrin guximin të shfrytëzojnë fjali të ndryshme për dukurit që vërejnë. Tregojuni nxënësve grupe materialesh prej të cilave janë ndërtuar mjetet. Parashtroni të njëjtat pyetje	Zgjedhje e mjeteve të përditshme Flipçart dhe markera ose tabelë të bardhë Flet pune lapsa bloqe nga materialet: dru/plastike/qelqi/metal etj.	Shprehjekryesore/nocione Materiale p.sh: dru, letër qelq plastikë metal (dhe cilin do material i cili vendoset) Hulumtime shkencore sheh zgjedh njoftohet tregon shënon flet/tregon vizaton krahason përshkruan Ato gjithashtu mund t'i krahasojnë materialet e ngjashme që mund ti gjejnë.

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Kimi(Përbërja e materialeve)			
Java e 8 Identifikon karakteristika të ndryshme të materialeve . Hulumtime shkencore Fitimin dhe paramendimin e fakteve Evidentoni fazat e punës. Parashikimin e fakteve dhe qasjeve Krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim ti shpërndaj , sqaroj dhe zhvilloj.	Ora 15: Si duken materialet? Edhe një herë tregoni llojet e materialeve dhe pyeteni se prej se janë ndërtuara ato. Luteni nxënësit t'ju sjellin mjete të ndërtuara nga materiali i njëjtë. Vendosni materialet dhe objektet njërin karshi tjetrit për krahasim. Pyeteni nxënësit që ti emërojnë disa nga materialet. Bisedoni për karakteristika e materialeve të vendosura(shfaqura). Aktiviteti- zgjidhni dhe përshkruani karakteristikat e materialeve të ndryshme. E gjithë klasa, së bashku zgjedhin një shembull. Nxënësit mbushin fletën e punës. Në kolonën e parë e shënojnë materialin(dru, qelq, metal, gurë), më pas e shënojnë ngjyrën, gjendjen agregate, ashpërsinë/të lëmuarit, fortësinë. Më pas përshkruajnë dhe materiale të tjera. Pyeteni që t'ju tregojnë se çfarë është E ndritshme/ lëmuar /e rëndë etj.	Grupe materialesh Zgjedhje e mjeteve të përditshme Fipçart dhe markera ose tabelë të bardhë	Shprehje kryesore/nocione Materiale p.sh: dru, letër qelq plastikë metal (dhe cilin do material i cili vendoset) Hulumtime shkencore sheh zgjedh njoftohet tregon shënon flet/tregon vizaton krahason përshkruan Sqaroni se të gjitha objektet janë ndërtuara prej ndonjë materiali dhe se mund t'i përshkruajmë karakteristikat dalluese vetëm duke i parë. Krijoi fletë pune i cili do të plotësohet duke i futur me \surd ose x për deri sa nxënësit nuk janë të sigurtë në të shënuar.

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Kimi(Përbërja e materialeve))			
Java e 8 Identifikon karakteristika të ndryshme të materialeve. Hulumtime shkencore Fitimin dhe paramendimin e fakteve Evidentoni fazat e punës. Parashikimin e fakteve dhe qasjeve Krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim ti shpërndaj , sqaroj dhe zhvilloj.	Ora16: Karakteristikat e materialeve Trego flip çart – fleta të cilat shënohen nocionet: e fortë, e butë, e lëmuar e ashpër, e ndritshme. Bisedo për secilin nocion veçmas duke dhënë shembuj të materialeve të cilat përputhen me karakteristikat. Për shembull shkrepri është i fortë. Shpuza është e butë, metali është i ndritshëm etj. Vendosni kartelat e flipçarteve në tabelë dhe përdoreni për si mbartëse në kolonën në tabelë ku vendosen vërejtjet nga vëzhgimi i materialeve të caktuara p.sh. dru. Plotësoni duke i përdorur \surd ose X për secilën kolonë të përshtatshmen. Bisedoni për përdorim të përditshëm nga disa materiale p.sh metale për enët gatimit, plastika për lojëra, qelqi për dritare etj. Në çifte ose grupe, shpërndajuni secilit çifti ose grupi nga një zgjedhje. p.sh e fortë/ e butë/ e ashpër. Sigurojeni materiale me kolazh që të bëjnë kolazhe duke shfrytëzuar punët që i përshkruan karakteristikat. Shpërndajuni fleta të mëdha me fjalën ose fotografjin të vendosur në qendër. Nxënësit e zbukurojnë fjalinë ose shkronjën nga fjalia sipas karakteristikave p.sh, „e butë“ mundet e gjithë fjalia ose shkronjë të bëhet nga mëndafshi, leshi, pambuku, letër e butë. Pupla dhe të ngjashme. Tregoni se kur do ta mbaroni kolazhin.	Flesh kartela me fjalor, zgjedhje të objekteve Flipçart dhe markera ose tabelë e bardhë Fleta plotësuese për kolazh (të mëdha) Ngjitëse Materiale për kolazh-letër/mëndafsh/toka//fara/materiale natyrore	Shprehje kyçe/nocione e ngurtë e butë e lëmuar e ashpër e ndritshme materiale p.sh:dru, letër, qelq, plastik. metal (dhe cilin do material i cili vendoset) Hulumtim shkencor pyet sheh tregon shkruan tregon/sqaron vizaton qëllon (parasheh) shkëmben

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Kimi(Përbërja e materialeve)			
Java e 9 Identifikon karakteristika të ndryshme të materialeve. Hulumtime shkencore Planifikim për punë hulumtuese Vendos se çfarë do të bëjë për tu përgjigjur në pyetjen. Shikimi i fakteve dhe qasjeve Bën krahasime.	<u>Ora17:Testimi i materialeve</u> Vendosni nocione të reja për këtë njësi- elastike/magnetike/ rezistues uji/ e tejdukshme. Bisedo për shembujt që u janë të njohura për nxënësit për secilin nga këto përshkrime. Pyeteni se si e zbuluan se materiali posedon ndonjërin nga këto përbërjet(diskutoni për secilën përbërje veçmas). Aktivitete për testim të këtyre përbërjeve: <u>Elastike</u>:Përpiquni të tërhiqni materialin. Nëse kthehet në gjendjen e mëparshme do të thotë se është elastike. <u>Rezistues uji</u>: Pikoni disa pika mbi materialin. Nëse pikat mbesin të dukshme ose enden atë herë themi se uji është rezistues. <u>Magnetike</u>: A do të ngjitet në magnet ? Nëse ndodh kjo atëherë themi se është magnetike. <u>E tejdukshme</u>: Nëse në mbi atë shikoni qartë, atëherë themi se është i dukshëm. Përgatitni tabelë ose flip çart tabelë në të cilën nxënësit do ti shënojnë materialet e provuara sipas vetive: elastike, rezistues uji, magnetike, e tejdukshme.	Flesh kartela me fjalor fyshta/pikatore(gypa për lëngje) ujë gota plastike fasuleta prej letre zgjedhje e magnetëve	Shprehjekryesore/nocione Elastike Magnetike Ujë rezistues Material i tejdukshëm Hulumtim shkencor Pyet Sheh Zgjedh Zbulon Tregon Shënon Flet/sqaron Vizaton Krahason

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Kimi (Përbërja e materialeve)			
Java e9 Identifikon karakteristika të ndryshme të materialeve. Hulumtime shkencore Planifikim për punë hulumtuese Vendos se çfarë do të bëjë për tu përgjigjur në pyetjen. Shikimi i fakteve dhe qasjeve I shpërndan parashikimet me fitimin e rezultateve.	Ora18:Cili është materiali më i mirë rezistues ndaj ujit?Filloni orën duke u treguar fotografitë nga pikniku dhe pyetni se kush ka qenë në shëtitje dhe se çfarë kanë ngrënë dhe pirë? Tregoni disa lojëra – kukulla, lojëra të pambukta dhe paraqiteni se ato dëshirojnë të shkojnë në piknik me nxënësit. Në çifte, bisedoni për atë „Si ma së miri ta mbronni dhe mbani ushqimin e pa zbutur në qoftë se bie shi?” Diskutoni rreth faktit se materiali i zgjedhur detyrimisht duhet të ketë veti të forta kundër lagështisë. Tregoni spektrin e materialeve dhe pyeteni „Si nga këto ta zgjedhim materialin më të mirë i cili është kundër lagështisë”? Si klase, diskutoni rreth një metode me te mire, sipas se cilës do te mbuloni me pëlhurënjë ene plastike e cila do te përforcohetpërreth me shirit elastik. Derdhni disa pika ujë mbi pëlhurën e përforcuar.Zbatoni këtë ide që të jetë objektiv testi-bëjeni këtë për secilin material. Pyeteni ato dhe do tju tregojnë se çfarë zbuluan. Para se të fillojnë, pyeteni të parashikojnë se cili material do të jetë më i mirë. Krahasoni testin në çifte ose grupe- ose me grupe të ndryshme jepuni të testojnë materiale të ndryshme, dhe në fund krahasoni rezultatet për të gjetur materialin më të mirë. Përfundim: Materialin ma i mirë për mbajtjen e ushqimit tonë të thatë është ...	Zgjedhje e lojërave të pambukut dhe kukulla, shportë pikniku Foli alumini Pëlhurë Letra të llojit të ndryshëm/ gazeta Qese plastike qese prej letre Ujë Pikatore/fyshta për pije Gota prej letre dhe plastike	Shprehje/kyçe/nocione materiale ujërezistues notim pika pikatore Hulumtim shkencor Parashikim Metoda(atë që e realizuam) Rezultate (atë që e mësuam /ajo që ndodhi Krahasim objektiv

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Kimi (vetitë e materialeve)			
Java e 10 Njeh dhe emëron materiale të njohura. Hulumtime shkencore Ide dhe fakte Përpiqet të përgjigjet në pyetjet duke mbledhur fakte duke hulumtuar. Fitimi dhe prezantimi i fakteve Hulumtim. Vëzhgim dhe mbledhje faktesh(matje dhe vëzhgim) për tu përgjigjur në pyetjet.	Ora19:Zbulimi dhe emërimi i materialeve Tregoni ose orientoni disa objekte të përditshme dhe pyeteni „Prej se janë ndërtuar ato?“ P<eteni të emërojnë materiale të cilat dy përbërje specifike , p.sh të forta dhe elastike(vizore plastike, disa metale etj) Bisedoni pse disa materiale përdoren për qëllime specifike p.sh Pse qelqi është material i mirë për dritaret? I dukshëm dhe e lëshon dritën , nuk lëshon ujin , është me çmim të lirë për blerje nga shumë njerëz. Nxënësit në formë individuale punojnë, e plotësojnë tabelën në të cilën kërkohet të shënojnë / vizatojnë nga dy ose më shumë shembuj nga secili material: dru/metal/plastik/pëlhurë që e kemi në klasa . Realizoni me pamje reale aktivitetin . Klasifikimi i materialit→	Zgjedhje e materialeve të përditshme http://www.bbc.co.uk/schools/scienceclips/ages/5_6/sorting_using_mate.shtml letër lapse flipçarte dhe markere	Shprehjekryesore/nocione Objekte, Materiale, ujërezistues, i fortë, elastik, etj. Hulumtim shkencor Emëron Tregon Sheh Shënon
Java e 10 Njeh dhe emëron materiale të njohura. Hulumtime shkencore Fitimin dhe prezantimin e fakteve Prezanton ide dhe i ndjek udhëzimet. Parashikim të fakteve dhe qasje Krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim të shpërndaj, sqaroj dhe zhvilloj	Ora20:Përzierja e lëngjeve Tregojuni disa lëngje të njohura- thojuni se çfarë është lëng dhe për se përdoret.Dalloni lëngjet, nga pamja e ngjyrës , përdorimit, a është i sigurt për pije? etj Përziëni disa lëngje së bashku, p.sh ngjyra (tempera, ngjyra uji) dhe ujë. Shfrytëzoni shembuj të cilët u janë të njohur nga shkolla dhe nga shtëpia p.sh lëng frutash i përzier në ujë. Bisedoni për ato për se i shtohet uji. Aktivitet: përzierje e ujit me vaj. Futni pak ujë në enë qelqi dhe më pas shtoni pak vaj. Vëzhgoni : mbulonin enën dhe përziëni dhe shihni se çfarë ndodh më vonë.Vizatoni ose shënoni se çfarë ndodh.	Zgjedhja e lëngjeve që i përdorim të përditshëm p.sh uji, ngjyrë, vajë për kuzhinë, fije të ftohta, lëngje prej frutash ngjyrë dhe ujë lëng frutash dhe ujë gotë plastike gotë ose bakall ujë vaj kuzhine letër lapsa	Shprehjekryesore/nocione lëngje lagështi derdh rrjedh ujë/ngjyrë/vaj për kuzhinë/lëng frutash(emrat e gjithë lëngjeve që janë përdorur në njësinë) përziej, dridhe Hulumtim shkencor emëron propozon pason udhëzimi tregon dhe sqaron

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Kimi(Përbërja e materialeve)			
Java e Njeh dhe emëron materiale të njohura. Hulumtimi shkencor Planifikimi për hulumtim të punëve që parashikon Rishikim të fakteve dhe qasja Krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim ti shpërndaj , sqaroj dhe zhvilloj.	Ora 21: Loja me balona Bisedoni me nxënësit për atë se në cilat raste përdoren balonat. Tregoni balon të mbushur me helium. Luani me balon: Nxënësit njëri tjetrit ja hedh balonin me kokë(me gjoksin, me gjurin, me pëllëmbën). Shihni se sa gjatë mund balona të qëndrojë në ajër, pa rënë poshtë. Pyeteni: çfarë është ajo që balonën e mban të qëndroj lartë? Plasni flluska nga qeset e ambalazhuara- secili nxënës le të plasi disa flluska . Bisedoni pse dëgjohen zë kur plasin flluskat. Fryni balonën (nga sapuni) – nxënësit le të parashohin se cili do të bëj balonën më të madhe. Cili do të arrijë të bëj dy balona të bashkuara njëra me tjetrën. Nxënësit le të bëjnë balona nga sapuni i ngjyrosur. Në afërsi të enës me sapun vendosni letra të bardha në të cilën do të bien balonat, Në letër gjithashtu mund të vizatojmë sy dhe veshë dhe të shndërrohet në fotografi. Përfundim: balonat fluturojnë pasi që janë të mbushura me ajër.	Balona të fryra dhe balona me helium Hapje e gjerë hapësirë Qese të ambalazhuara me flluska Teli për fryrje të balonave Sapuni për bërje të balonave Enë për ujë(për bërjen e lëngut me sapunit) platformë për bërjen e sapunit dhe ngjyra Teli për fryrje balonat letër	Shprehje kryesore/nocione Balonë me helium Fluturimi i balonave ose të ambalazhuara me flluska balon fryn tel për fryrje të balonave Hulumtime shkencore Parashikime Tregon Ajri i futur brenda në balon arsyet që ajo të fluturoj Ajër ka në brendi të flluskave nga sapuni Merrni tel i cili lehtë lakohet dhe njërin skaj rrotulloni në formë të unazës. Tregoni se si fryhen balonat. Teli i sapunitur për fryrje të balonave Derdhni 5 mldetergjent të lëngët për larje në 100ml ujë

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Kimi(Përbërja e materialeve)			
Java 11 Klasifikon mjetet në grupe sipas përmbajtjes së materialit. Hulumtimi shkencor Ide dhe fakte Për pyetjet për mbledhjen e fakteve nëpër mjet të vëzhgimit. Fitim dhe paramendim të fakteve Hulumtim. Vëzhgim dhe mbledhje faktesh(matje dhe vëzhgim) për tu përgjigjur në pyetjet.	Ora 22: Klasifikim të mjeteve Siguroni grup mjetesh. Bëni dallimin grupor të mjeteve dhe pyeteni për se i gruponi pikërisht në atë mënyrë. P.sh sipas ngjyrës , tejudkshmerisë etj. Aktivitet:Siguroni fotografi me mjete për nxënësit që ti presin . Ngjiteni në letër tjetër dhe i emëroni grupet ku i vendosni fotografitë. Përsëritni këtë lojë : ky aktivitet mundëson klasifikim sipas përmbajtjes së Siguroni fotografi nga mjetet p.sh lugë druri, jastëk, tegul qelqi, monedhë, gurë, mëndafsh,; nxënësit do ti ngjisin në pjesën ballore të kutisë me shënim të ndritur / të ashpër/ të butë/të fortë/të tejudkshme/rrëshqitëse etj.	Zgjedhja e materialeve nga përditshmëria Fotografi nga objektet Gërshërë Ngjitëse Letër për grupim http://www.bbc.co.uk/schools/scienceclips/ages/5_6/sorting_using_mate.shtml http://www.bbc.co.uk/schools/scienceclips/teachersresources/ages5_6/tr_sorting_using_mate_lp.shtml Fotografi nga objektet Gërshërë Ngjitëse	Shprehje kryesore/nocione Objekt/objekte Grup materialesh Hulumtim shkencor Klasifikon Grupon Tregon Sheh

Njësia:1.3 Jetesa dhe zhvillimi

Me këtë temë nxënësit njihen me zhvillimin e gjallesave të cilat rriten dhe ndryshojnë.

Nxënësit bëhen të vetëdijshëm për ngjajshmërit dhe ndryshimet tek bimët

Qëllimet e mësimit	Nocionet	
Ide dhe fakte -përpiqet të përgjigjet në pyetjen duke mbledhur fakte nëpërmjet të vëzhgimit Planifikim për punë hulumtuese - parashtron pyetje dhe merrpjesë në diskutime për të ardhur deri te përgjigja - parashikon - vendos se çfarë do të bëjë për tu përgjigjur në pyetjen shkencore Fitim dhe prezantim faktesh - hulumton, vëzhgon dhe mbledh fakte (matje dhe vëzhgim) për tu përgjigjur pyetjes. - propozon ide dhe i ndjek udhëzimet - evidenton fazat në punë Rishikon fakte dhe qasje - bën krahasime -krahason parashikime me fitim të rezultateve -krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim të ti shpërndaj ato, sqaron dhe zhvillon	Gjallesë Bimë E gjallë Jo e gjallë Ushqim Ujë Ajër Hulumtime shkencore Pyet/tregon Përgjigjet Qëllon(parashikon Sheh Krahason Shpërndan	Adhures shtëpiak Fermë Njeri Familje Han Pi

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (Bimët)			
Java e 12 Din se gjallesat dhe bimët janë qenie të gjalla. Hulumtime shkencore dhe fakte Përpiqet të përgjigjet pyetjeve duke mbledhur fakte përmes hulumtimit. Rishikim të fakteve dhe qasje Krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim ti shpërndaj , sqaroj dhe zhvilloj.	Ora e 23: Krijesat e gjalla Tregoni disa fotografi nga gjallesat dhe bimët. Nxënësit duhet të thonë “gjallesë” ose “bimë” varësisht nga fotografia e treguar. Përsëritni këtë aktivitet: këtë herë pyeteni ti emërojnë gjallesat ose bimët. Për përgjigjen e saktë, nxënësi do ta mbaj kartelën. Kur do të ndahen të gjitha kartelat formoni grup të gjallesave dhe grup të bimëve. Shihni secilin grup në fotografi me radhë, dhe bisedoni për atë se për cilën gjallesë ose bimë bëhet fjalë, ku jeton ose rritet, çfarë i nevojitet që të mbijetojë etj. Në çifte, mendoni për mënyrën që jetojnë dhe rriten janë të njëjta. Shënoni përgjigjet e tyre në tabelë ose flip çart Jepuni fotografi të gjallesave dhe bimëve që ti presin dhe ti ngjisin në grupin e caktuar. Përfundim: gjallesat dhe bimët, të gjitha janë krijesa të gjalla	Fotografi nga gjallesat dhe bimët Flip çart dhe markera Fotografi nga gjallesat dhe bimët gërshtëre ngjitëse	Shprehje kryesore/nocione gjallesa bimë jeton/e gjallë jo e gjallë ushqim ujë Hulumtim shkencor Pyet/tregon/sqaron Përgjigjet Sheh Krahason gjallesa dhe bimët të gjithë janë të gjalla/ rriten/vdesin/kanë nevojë për ushqim/kanë pasur prindër
Java e 12 Din se gjallesat dhe bimët janë qenie të gjalla. Hulumtim shkencor Fiton dhe paraqitje të fakteve Paraqet ide dhe i ndjek udhëzimet.	Ora 24: Ndryshimet në mes bimëve dhe gjallesave? Përsëritni njësinë e mëparshme ku gjallesat dhe bimët janë të ngjashme. Në çifte, bisedoni se si ne rritemi, dhe si rriten bimët. Jepuni kohë të mjaftueshme për tu menduar, dhe më pas dëgjoni dhe diskutoni për përgjegjet e tyre. Si klasë, bisedoni për ushqimin që dëshirojnë të hanë. Më pas pyeteni :Si ushqehen bimët?		Shprehje kryesore/nocione gjallesë bimë rritet-ushqehet e njëjtë- e ndryshme njeri Hulumtim shkencor Pyet/tregon/ritregon përgjegjet sheh

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (Bimët)			
Rishikim të fakteve dhe qasje Krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim ti shpërndaj , sqaroj dhe zhvilloj.	Përcillen idenë se edhe pse njerëzit dhe bimët kanë disa ngjashmëri, ato gjithashtu janë të ndryshme në mënyra të ndryshme. Sqarohuni se ne, njerëzit jemi klasifikuar në grupin e gjallesave. Përgatitni fleta pune për nxënësit . Në fletat e punës secili nxënës në formë individuale duhet të përshkruaj fjalitë e përshtatshme të cilat përcillen me karakteristika të qenieve të gjalla ose bimëve. P.sh. Ha ushqim, Vetë e përgatit ushqimin Janë të gjelbra. Nuk janë të gjelbra. Sillen për rreth. Nuk sillen për rreth. Nuk kanë shqisa. Kanë shqisa. Kanë fëmijë. Kanë lule, shumim dhe fara. Nuk ju nevojitet dritë. E nevojshme është për tu rritur drita.	Fleta pune (Ndryshime) Përgatitni fleta pune për nxënësit . Në fletat e punës ka bimë dhe gjallesa . Mësimdhënësi tregon karakteristika të veçanta për gjallesat ose bimët ndërsa nxënësit duhet ti evidentoj se për cilën bëhet fjalë në fotografi. P.sh., lëvizin për rreth. Kanë fëmijë.	Sqarohuni se si bimët duhet vetë ta përgatisin ushqimin e vetë- ato nuk mund të lëvizin dhe të shkojnë të kërkojnë ushqim. Kjo mund të jetë edhe ofendim ose prekje për disa njerëz; thjesht tregojuni se bota e gjallë është ndarë është ndarë në bimore dhe shtazore. Njerëzit janë klasifikuar si qenie e gjallë pasi që ne nuk jemi bimë.

Java e 13 Din se ekzistojnë qenie të gjalla dhe diçka që nuk është e gjallë. Hulumtime shkencore Ide dhe fakte Parashtron pyetje dhe merr pjesë në diskutim për të ardhur deri te përgjigja. Fitim dhe prezantim të fakteve Parashtron ide dhe i ndjek udhëzimet.	Ora 25: A është e gjallë ose jo? Si aktivitet hyrës bëjeni kuisin si në linkun në vijim. Aktiviteti ka të bëjë me atë se cilët nga ato është e gjallë dhe cilët jo. Përgatitni përmbledhje nga mundësi të ndryshme (ose fotografi në të cilën ato janë paraqitur). Nxënësit duhet të identifikojnë se cilët janë të gjalla dhe ta arsyetojnë atë pse mendojnë ashtu. Si arsimtar, bëjeni grupimin e fotografive të mbetura ose objekteve në dy grupe- – „dikur kanë qen të gjalla“ dhe „asnjëherë nuk kanë qenë të gjalla“, POR MOS JU TREGONI NXËNËSVE PËR SE E BËNI ATË.Pyetniçfarë mendojnë pse i grupuan në këtë mënyrë. Diskutoni përgjigjet e tyre dhe shpalosi nocionet „dikur kanë qenë të gjalla“ dhe „asnjëherë nuk kanë qenë të gjalla“. Përgatitni fleta pune. Detyrë e parë e nxënësve është të shënojnë në secilën fotografi se çfarë është treguar (p.sh. elefant pikë shiu, bebe, flokë, gotë etj.) Më pas duhet ti rrethojnë gjërat e gjalla. Ato që do të mbesin pa rrethuar duhet ti shënojnë në vend të posaçëm në dy kolona „dikur kanë qenë të gjalla“ dhe „asnjëherë nuk kanë qenë të gjalla“ Shihni përgjigjet e sakta.	http://www.bbc.co.uk/schools/scienceclips/ages/5_6/ourselves.shtml Përmbledhje nga gjërat e gjalla dhe jo të gjalla- objekte ose fotografi(internet ose libra) p.sh. dikur kanë qenë të gjallaË fëmija/ fruta/ lule/ gjalles/ degë/ fosile/ shkollë e boshatisur dhe asnjëher nuk kanë qenë të gjalla: gurë/lugë plastike/ gotë qelqi etj. Fleta pune	Shprehje kryesore/nocione shtazë bimë jeton e gjallë asnjëherë nuk ka qenë e gjallë Hulumtimi shkencor Pyet/tregon/sqaron përgjigjet sheh Sqarojuni se diçka që asnjëherë nuk ka qenë e gjallë mund të përdoret për të bërë e punë të nevojshme nga ato. P.sh lëkura.

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (Bimët)			
Java e 13 Din se ekzistojnë qenie të gjalla dhe diçka që nuk është e gjallë. Hulumtimi shkencor Rishikimi i fakteve dhe qasja Krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim ti shpërndaj, sqaroj dhe zhvilloj.	Ora26: Asnjëherë nuk ka qenë i gjallë Kërkoni nga nxënësit të numërojnë disa sende të cilat asnjëherë nuk kanë qenë të gjalla. Në çifte : „Nga vjen Dielli”? „Për se pika e shiut asnjëherë nuk është e gjallë? Tregoni se monedhat janë të bëra prej metali..“ Prej se është bërë plastika? Simuloni sikur jeni pikë shiu- siguroni që ta kalojnë rrugën e pikës së shiut, për deri sa e tregoni përrallën për pikën e shiut: bie nga retë në tokë, bie nga shkëmbit, bie nga oqeanet, udhëton në lumeje, më pas avullohet përsëri në qiell. Ushtroni frymëmarrjen e thellë dhe nxirreni jashtë ajrin . Mendoni se ku shkon frymëmarrja (në ajër). Kujtojuni nxënësve se ajri është përzierje e gazrave të cilët janë të nevojshme për frymëmarrje ose për fryrje të balonave. Me ndihmën e llupës shiheni shembuj nga shkëmbinjtë. Vizatoni fotografi të cilat asnjëherë nuk kanë qenë të gjalla.	Hapësirë e gjerë – i brendshëm ose i jashtëm Mostra prej shkëmbinjsh thjerrëza lapse letër	Shiheni njësinë e mëparshme . Sqaroni se Dielli është një top i madh nga gazra të brendshëm. Pika e shiut është përbërë nga uji dhe uji nuk është i gjallë. Metalin e fitojmë nga toka nëpër mjet të shkëmbinjve. Nafta prej të cilës bëhet plastika gjithashtu rrjedh nga toka Realizoni këtë si orë me aktivitet kreativ, nuk ka nevojë të sqarohet mbi ciklin e ujit në këtë nivel. Shprehje kryesore/nocione Jeton/e gjallë Asnjëherë nuk ka qenë e gjallë Hulumtim shkencor Pyet/tregon/sqaron Përgjigjet Sheh Krahason
Java e 14 Hulumto mënyra në të cilën gjallesa dhe bimë të ndryshme jetojnë në mjedisin jetësor.	Niësia 27: Gjallesa lokale (në rrethinë) Në çifte: bisedoni për gjallesat që mund ti takoni në oborrin e shkollës dhe ku jetojnë.		Shprehjekryesore/nocione shtazore lokale

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (Bimët)			
Hulumtime shkencore Planifikim për punë hulumtuese Parashtron pyetje dhe merr pjesë në diskutim që të vjen deri në përgjigjen. Vëndos se çfarë do të bëjë për tu përgjigjur në pyetjen e mësuar.	Dilni jashtë që të kërkonit qenie të gjalla oborrin e shkollës. Përcaktohuni në hapësirë të caktuar për kërkim. Vëreni gjallesat dhe ku i keni gjetur- shënoni , vizatoni ose bëni fotografi digjitale.	Keni kujdes që të lani duar para dhe pasi ti prekni sendet që do ti gjeni; Letër dhe lapsa;Dërrasë me mbërtheckë për të mbajtur letrat; Thjerrëz; Fotografi digjitale.	Hulumtime shkencore Pyet/tregon/sqaron Përgjigjet Qëllon(parashikon) Sheh Krahason
Java e 14 Hulumton mënyrat e jetesës në rrethin ku jetojmë për gjallesat e ndryshme dhe bimë që i hasim. Hulumtimi shkencor Planifikim të punës hulumtuese Parashtron pyetje dhe merr pjesë në diskutim që të vjen deri në përgjigjen. Fitim dhe prezantim të fakteve Hulumton, vëzhgon dhe mbledh fakte(matje dhe vëzhgim)për tu përgjigjur në pyetjen.	Ora 28: Bimë të rrethit Në çifte bisedoni për secilën bimë e cila rritet në rrethin e shkollës dhe cilës ja dimë emrin. Dilni jashtë që të gjeni sa është e mundur ma shumë lloje të ndryshme të bimëve . Vëreni bimët edhe për atë se ku i keni marrë – shënoni, vizatoni ose bëni fotografi digjitale.		Bisedoni për atë se është e rëndësishme të mos mblidhni bimë dhe të mos hani frute (fara) pasi ato mund të jenë edhe helmuese! Sigurohuni se duart i keni të lara para dhe pas këtyre aktiviteteve. Shprehje kryesore/nocione Bimë Rrethi Hulumtim shkencor Pyet/tregon/sqaron Përgjigjet Qëllon(parasheh) Sheh Krahason
Biologjia (Kafshët dhe			
Java 15 Njoftohet për nevojën e ushqimit të shëndetshëm, ushqim i drejtë dhe shfrytëzimi i ujit. Hulumtim shkencor Planifikimi për punë hulumtuese	Ora 29: Ushqim i shëndetshëm Shihen ambalazhimet e zbrazëta nga ushqimi dhe bisedoni mbi atë se çfarë ato kanë përmbajtur. Bisedoni për ushqimin që e kanë konsumuar nxënësit sot. Në çifte: bisedë lidhur me: „Pse duhet të ushqehemi?“	Ambalazhe të zbrazura prej ushqimit	Shprehje kryesore/nocione Ushqim Frute/perime Drithëra Peshk/mish Prodhime të qumështit

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (Bimët)			
Parashtron pyetje dhe merr pjesë në diskutim që të vijë deri te përgjigja. Fitim dhe paraqitje faktesh Propozon ide dhe i ndjek udhëzimet.	Bisedoni për atë se cilët produkte ushqimore duhet të hahen për çdo ditë dhe pse p.sh., Frute/perime/drithëra/peshk/produkte të qumështit/mish(nëse nuk jeni vegjetarian). Shpërndani fleta pune e cila përmban fotografi me ushqime dhe pije për nxënësit për ta rrethuar zgjedhjen e tyre të ushqimit të shëndetshëm. Vizatoni haje të shëndetshme në pjatë prej letre. Ofroja shokut që ta „hajë“ dhe bisedoni për atë se çfarë ato dëshirojnë të hanë nga pjata që është e shëndetshme.	Flet pune Pjatë prej letre ose letër në formë rrethi. Kimik për vizatim / laps me ngjyrë.	Hulumtim shkencor Pyet/ tregon/ sqaron përgjigjet sheh krahason shpërndan Ushqimi na jep energji për tu rritur dhe lëvizur. Sqaroni se ushqimi më i shëndetshëm është ai ushqim i cili përmban sheqer, krip dhe yndyra. Konsumimi i tepruar i këtyre përmbajtjeve çon deri te rrënja e dhëmbëve, dehidrimi dhe rritjen e peshës. Ushqimi i shëndetshëm janë frutat dhe perimet, peshku dhe prodhimet e qumështi dhe mishit (në qoftë se konsumoni mish).
Java e 15 Njoftohet për nevojën e ushqimit të shëndetshëm, ushqimit të drejt dhe shfrytëzimi i ujit. Hulumtime shkencore Planifikim dhe punë hulumtuese Parashtron pyetje dhe merr pjesë në diskutim për të ardhur deri në përgjigjen. Fitim dhe paraqitje faktesh Propozon ide dhe i ndjek udhëzimet.	<u>Ora e 30:Uji i pastër për pije</u> Jepuni nxënësve të pinë ujë. Bisedoni pse është e shëndetshme të pinë ujë të mjaftueshme dhe rregullisht gjatë ditës. Në çifte nxënësit bisedojnë për pyetjen: Prej ku e marim ujin tonë? Diskutoni përgjigjet dhe kundërshtimet të cilat mundet të dalin. Tregoni fotografi ose video se si njerëzit në gjithë botën shfrytëzojnë burime të ndryshme për ujë. Diskutoni për burimet e ndryshme të ujit- bidon, burime, lumenj, puse. Pompa uji. Mendoni për përparësitë dhe mangësitë e fitimit të ujit nga secili burim.	Ujë Gota për të pi www.youtube.com/embed/FT_3tAbsv2A Fleta pune	Uji na mban lagështin / freskinë e trupit dhe ndihmon në koncentrim. Shprehje kryesore/nocione Ujë Pinë Burim Përrua Rubinet Pus Pompë Hulumtim shkencor Pyet/tregon/sqaron

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (Bimët)			
	Përgatitni fletë pune me fotografi nga burime të ndryshme të ujit për nxënësit dhe ti njohin ato.		Përgjigjet Sheh Krahason
Java e 16 Din se njerëzit dhe qeniet e gjalla japin trashëgimi të cilat bëhen të rritur. Hulumtime shkencore Ide dhe fakte Përpiqet të përgjigjet në pyetjet me mbledhje të fakteve për mes vëzhgimit. Rishikim të fakteve dhe qasja Krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim t'i shpërndajë , sqarojë dhe zhvillojë ato.	Ora 31:Prindërit dhe trashigimia Tregojuni fotografi (nga interneti ose libri) për gjallesat e rritura dhe njerëzit e rritur. Tregoni fotografi me trashëgimtarët e ri të gjallesave dhe njeriut dhe emëroj rinia. Bashkoj me prindërit e përshtatshëm. Siguroni fleta pune e cila do të përmbaj aktivitete të lidhura në vijë në mes fotografisë të prindërit dhe trashëgimtarët nga gjallesat e ndryshme. Lexoni përrallën për rritjen e një qenie të gjallë dhe si e emëron një cikël të jetës p.sh prej kokë zhveshurit ndryshon në bretkosë, nga krimbi i mëndafshitshndërrohet në flutur . Bisedoni për ndryshimet fazore të ciklit jetësor. Bisedoni për gjallesat me emra të ndryshme dhe për paraardhësit e tyre p.sh. kokëzhveshur, krimb i mëndafshit – flutura, etj. Bëni modelin 3D të krimbit prej mëndafshi apo flutura nga kuti të zbrazura.	Fotografi(internet ose libër) të prindërve ose trashëgimtarëve të gjallesave duke i përfshirë, inkorporuar edhe njerëzit. Fleta pune Vizore e drejtë Lapsa Libër me përralla ose ueb faqe në „Shumë i urituri krimbi i mëndafshit“ nga ErikKarl dhe mund ta gjeni në www.youtube.com kërkoni : TheVeryHungry Caterpillar http://www.youtube.com/watch?v=_4HI7q38VmQ Kutia boshe Gërshërë Ngjitëse/ trakë ngjitëse Materiale me fotografi– Ngjyra/furça/enë për ujë	Shprehje kryesore/nocione Prindër I rritur Bebe Trashëgimtar Krimb i mëndafshit– flutur kokëzhveshur - bretkosë Mace - maçok Hulumtim shkencor Pyet/tregon/sqaron Përgjigjet Sheh Krahason
Java e 16 Din se njerëzit dhe qeniet e gjalla japin trashëgimtar të cilët rriten.	Ora 32: Si rritemi Në çifte: nxënësit bisedojnë për atë se si ato kanë pësuar ndryshime nga momenti i lindjes së tyre deri tani.		Shprehje kryesore/nocione I lindur Bebe Fëmijë

Qëllimet e mësimit	Aktivitetet	Resurse(mjete dhe materiale)	Koncepte
Biologji (Bimët)			
Hulumtimi shkencor Ide dhe fakte Përpiqet të përgjigjet pyetjes me mbledhje të fakteve duke vëzhguar. Rishikim të fakteve dhe qasja Krijon ide dhe diskuton për ato me qëllim ti shpërndajë , sqarojë dhe zhvillojë ato.	Sigurojuni fotografi me lidhje logjike që të njëjtat ti vendosin në renditje të drejt për zhvillim. Si klasë, shikoni fotografitë e njerëzve në faza të ndryshme nga jeta e njeriut sipas ciklit të jetës, sipas renditjes spontane. Bëjuni ftes anëtarëve të familjes, p.sh nënë me fëmijë të vogël ose gjyshe ose gjysh. Përgatitni pyetje për atë që të kujtohen se si kujdesen për fëmijën, të shpërndajnë nga eksperiencia e femërisë për moshat më të vjetra etj. Bisedoni për punët që ato mund ti bëjnë tash dhe nuk kanë pas mundësi ti bëjnë kur kanë qenë fëmijë. Çfarë munden vëllezërit ose motrat e tyre më të vjetër të bëjnë tash? Psh., të notojnë, vozisin biçikletë etj. Çfarë mund të bëjnë prindërit e tyre ? p.sh të vozisin automjeti , të votojnë etj. Përcaktoni afat kohor nga lindja, me tregim mbi zhvillimin fazor të jetës së njeriut psh., bebe- fëmijë i vogël – fëmijë – adoleshent- i rritur- pensionist etj. Ose sigurojuni fotografi që ato të shënojnë me faza të sakta ose ti numërojnë.	Fotografi nga fazat e ndryshme të jetës së njeriut ciklit jetësor Mysafir të ftuar Fleta pune	Tinejxher I rritur Pensionist Zhvillo Bisedo Fol Hulumtim shkencor Pyet/tregon/sqaron Përgjigjet Sheh Krahason

